

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1984-1985
4 DECEMBER 1984

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 1386bis
van het Burgerlijk Wetboek,
ingevoerd bij de wet van 16 april 1935

(Ingediend door de heer Vervaeet)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Krachtens artikel 1386bis van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd in het Burgerlijk Wetboek bij artikel 1 van de wet van 16 april 1935, kan de rechter, wanneer aan een ander schade wordt veroorzaakt door een persoon die zich in staat van krankzinnigheid, in staat van ernstige geestesstoornis of zwakzinnigheid bevindt, die hem voor de controle van zijn daden ongeschikt maakt, deze laatste persoon veroordelen tot gehele vergoeding of tot een gedeelte van de vergoeding waartoe hij zou zijn gehouden, indien hij de controle van zijn daden had.

Artikel 1386bis is echter een afwijking van het gemeen recht (d.w.z. de algemeen geldende rechtsbeginselen) zodat het uiterst restrictief moet worden opgevat. De rechtbanken mogen het dan alleen maar toepassen op alle abnormalen die onder het stelsel van het burgerlijk recht vallen, nl. volgens artikel 1386bis, en indien de abnormaliteit het gevolg is van een fout geldt niettemin het gemeen recht. Heeft de abnormale echter soms heldere tussenpozen, dan blijft ook hier het gemeen recht van toepassing.

Vanuit verschillende zijden wordt aangedrongen op een aanpassing van artikel 1386bis aan de noden van onze tijd door de wetgever (bvb. Dalcq, R. C. J. B., 1974, 251). De wetgever van 1935 kon niet voorzien welke vlucht het autovervoer zou krijgen, en het is juist op dit gebied dat de nood het schrijnendst is.

Aangezien artikel 1386bis van het Burgerlijk Wetboek alleen bij geestesgestoorden, enz. mag gebruikt worden, kan bij een ongeluk, veroorzaakt door bijvoorbeeld iemand die een hartaanval kreeg, dit artikel niet toegepast worden.

Chambre des Représentants

SESSION 1984-1985
4 DÉCEMBRE 1984

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 1386bis
du Code civil,
inséré par la loi du 16 avril 1935

(Déposée par M. Vervaeet)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 1386bis du Code civil, inséré par l'article 1^{er} de la loi du 16 avril 1935, dispose que lorsqu'une personne se trouvant en état de démence, ou dans un état grave de déséquilibre mental ou de débilité mentale la rendant incapable du contrôle de ses actions, cause un dommage à autrui, le juge peut la condamner à tout ou partie de la réparation à laquelle elle serait astreinte si elle avait le contrôle de ses actes.

L'article 1386bis déroge cependant au droit commun (c'est-à-dire aux principes de droit d'application générale), de sorte qu'il faut l'interpréter de manière très restrictive. Les tribunaux ne peuvent donc l'appliquer qu'aux anormaux qui ressortissent au droit civil en vertu de l'article 1386bis et, si l'anormalité résulte d'une faute, c'est néanmoins le droit commun qui s'applique, tout comme dans le cas où l'anormal a parfois des moments de lucidité.

Nombreux sont ceux qui insistent pour que le législateur adapte l'article 1386bis afin de tenir compte des réalités de notre époque (cf. notamment Dalcq, R. C. J. B., 1974, 251). Le législateur de 1935 ne pouvait pas prévoir l'essor que prendrait l'automobile, et c'est précisément dans le domaine des accidents de la route que le décalage entre la loi et la réalité est le plus patent.

Etant donné que l'article 1386bis du Code civil ne peut être invoqué que lorsque le dommage est causé par un déséquilibré mental, etc., il ne peut être appliqué quand un accident est provoqué par exemple par une personne atteinte d'une crise cardiaque.

Het slachtoffer zal niet worden vergoed omdat ook artikel 1382 niet van toepassing is omdat het spreekt van schuld. Door een hartaanval heeft men geen controle meer over zijn daden zodat er geen sprake kan zijn van schuld. Gevolg van dit alles is dus dat het slachtoffer geen vergoeding krijgt. Lid 2 van artikel 1386bis van het Burgerlijk Wetboek zegt dat de rechter rekening moet houden met de (financiële) toestand van de partijen. Terecht wijst Dalcq erop dat dit verholpen wordt door de verplichte rijkverzekering, zoniet door het motorwaarborg.

D. VERVAET

WETSVOORSTEL

Enig artikel

Artikel 1386bis van het Burgerlijk Wetboek, ingevoerd bij de wet van 16 april 1935, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 1386bis. — Wanneer aan een ander schade wordt veroorzaakt door een persoon die zich in staat van krankzinnigheid bevindt, in een staat van ernstige geestesstoornis, zwakzinnigheid of bewustzijnsverlies door ziekte, die hem voor de controle van zijn daden ongeschikt heeft gemaakt op het ogenblik van het schadetoebrengend feit, kan de rechter hem veroordelen tot de gehele vergoeding of tot een gedeelte van de vergoeding waartoe hij zou gehouden zijn, indien hij de controle van zijn daden had.

De rechter doet uitspraak naar billijkheid, rekening houdend met de omstandigheden en met de toestand van de partijen. »

9 november 1984.

D. VERVAET
F. BAERT
J. BELMANS
J. VERNIERS
J. DE MOL

L'article 1382, où il est question d'une « faute », n'étant pas non plus applicable, la victime n'est pas indemnisée. Une crise cardiaque prive la personne qui en est atteinte du contrôle de ses actes, de sorte qu'il ne peut y avoir de faute. Il s'ensuit que la victime ne reçoit aucun dédommagement. L'alinéa 2 de l'article 1386bis du Code civil dispose que le juge doit tenir compte de la situation (financière) des parties. A ce propos, Dalcq souligne à juste titre que cet élément n'entre plus en ligne de compte du fait de l'existence de l'assurance automobile obligatoire ou, à défaut, du fait de l'intervention du Fonds de garantie automobile.

PROPOSITION DE LOI

Article unique

L'article 1386bis du Code civil, inséré par la loi du 16 avril 1935, est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 1386bis. — Lorsqu'un dommage est causé à autrui par une personne se trouvant en état de démence ou dans un état de déséquilibre mental grave, de débilité mentale ou de perte de connaissance provoquée par une maladie l'ayant rendue incapable du contrôle de ses actes au moment des faits dont résulte le dommage, le juge peut condamner cette personne à tout ou partie de la réparation à laquelle elle serait astreinte si elle avait ou avait eu le contrôle de ses actes.

Le juge statue selon l'équité, tenant compte des circonstances et de la situation des parties. »

9 novembre 1984.